

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

5 april 2004

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid

VERSLAG

**namens de Verenigde Commissies voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
en voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door de heer Karlos Callens**

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Jan Laurys, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Frans De Cock, Didier Ramoudt, Guy Sols, Marc van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Jan Penris, Roland Van Goethem ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

mevrouw Veerle Declercq ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ilse Van Eetvelde, de heer Jef Van Looy ;

de heren Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau, Jul Van Aperen ;

de heren Jean Geraerts, Frans Wymeersch ;

de heren Carlo Daelman, Leo Peeters ;

de heer Jan Loones.

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid :

Voorzitter : de heer Gilbert Vanleenhove.

Vaste leden :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Karlos Callens, Julien Demeulenaere, Gilbert Van Baelen, mevrouw Erna Van Wauwe ;

de heren Pieter Huybrechts, Julien Librecht, Joris Van Hauthem ;

mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer André Van Nieuwkerke ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Mieke Van Hecke, mevrouw Ingrid van Kessel ;

de heren Frans De Cock, André Denys, Cis Schepens, Bob Verstraete ;

mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Roland Van Goethem ;

de heren Lucien Suykens, Robert Voorhamme ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

2214 (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de minister	4
2. Algemene bespreking	4
3. Artikelsgewijze bespreking	6
4. Eindstemming	8

DAMES EN HEREN,

De Verenigde Commissies voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme en voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid bespraken dit ontwerp van decreet op hun vergadering van 30 maart 2004.

1. Toelichting door de minister

Minister Renaat Landuyt stelt dat het voorliggende ontwerp kan worden beschouwd als het begin van een lang verhaal. Naast het klassieke schoolstelsel dat leidt tot diploma's, worden nu ook opgedane ervaring en bijkomende vorming gevaloriseerd en erkend. Er is de hoop dat daarmee enerzijds vacatures soepeler kunnen worden ingevuld, en dat anderzijds levenslang en levensbreed leren worden geïnstitutionaliseerd. Met andere woorden, door die regeling worden de inspanningen erkend, die mensen doen in het verwerven van beroepsbekwaamheid.

Met dit ontwerp van decreet wordt een wettelijk kader geschapen, waardoor die doelstellingen in de praktijk kunnen worden gebracht. In andere landen bestaat een dergelijk systeem al. De verschillende Europese landen groeien naar elkaar toe in het aanbieden van een vorm van wettelijk kader voor een betrouwbaar attest dat weergeeft waartoe een persoon in staat is. Om een dergelijk systeem op te zetten, is een instantie nodig die de bevoegdheid heeft om attesten te kunnen erkennen. Er moet een duidelijk zicht zijn op de aard en variaties van competenties. Het wettelijk kader moet ook bepalen dat mensen met die erkende beroepsbekwaamheden recht hebben op een dergelijk attest.

Deze drie elementen staan in het ontwerp van decreet. Aan de burgers wordt het recht gegeven een beroep te kunnen doen op dit systeem. Er is opgenomen hoe de instantie die daarover moet oordelen, zal worden aangewezen. Ook de procedures die moeten worden doorlopen om het attest te verkrijgen, zijn ingeschreven in het ontwerp. Het decreet beperkt zich tot die punten, zodat het moet worden beschouwd als een basisdecreet, dat later moet worden geconcretiseerd door uitvoeringsbesluiten.

2. Algemene bespreking

De heer André Van Nieuwkerke zegt dat zijn fractie erg verheugd is over dit ontwerp van decreet.

Hij stelt dat in de commissie voor Onderwijs al vaak is gesproken over het feit dat er, ondanks ons kwaliteitsvol leerplichtonderwijs, nog heel wat jongeren zonder enig attest uit dat onderwijs komen. Dat werd ook uitvoerig besproken bij de evaluatie 'twintig jaar deeltijds secundair beroepsonderwijs'. Dit ontwerp van decreet geeft jongeren een tweede kans. Hun opgedane ervaring en navorming komen in een rugzakje terecht. Het corrigeert een vroeger falen in het leerplichtonderwijs.

De heer Gilbert Van Baelen herinnert er aan dat de commissie voor Onderwijs nog maar pas het flexibiliseringsdecreet heeft goedgekeurd. Daarin wordt bepaald dat ook beroepservaring en competenties worden erkend. Ook de heer Van Baelen is van oordeel dat dit ontwerp van decreet erg belangrijk is. Mensen doen in hun beroepsleven heel wat andere competenties op die te weinig naar waarde worden geschat. Dit ontwerp komt daaraan tegemoet. Het individu dat beslist om een erkenningsprocedure op te starten, krijgt de mogelijkheid om zijn of haar competenties te laten erkennen. Het ontwerp van decreet bepaalt duidelijk wat die competenties kunnen inhouden. Als norm voor de waardebepaling wordt een beroepsprofiel opgesteld door de SERV in samenwerking met de sectorale en sociale partners. De VLOR heeft er, volgens de heer Van Baelen, op gewezen dat de link met het onderwijs als partner in het opstellen van beroepsprofielen, moet worden behouden. Dit ontwerp van decreet creëert de mogelijkheid om al die verschillende functies op elkaar af te stemmen.

De heer Van Baelen stelt ook vast dat er tevens in een vrij bindende deontologische code wordt voorzien. De Vlaamse regering moet een beroepscommissie opstarten om de validering uit te werken zodat er geen puur individueel onderscheid wordt gemaakt. In dat licht is er een synergie tussen het reguliere onderwijscircuit en de circuits die zich daarnaast ontwikkelen. Zij moeten een structuur opstarten waarin ieder individu zijn kennis en kunnen kan ontwikkelen.

Dit ontwerp van decreet voldoet volgens de heer Van Baelen aan de wensen van de commissie. Het biedt heel wat mogelijkheden voor mensen die in het verleden net onvoldoende scholing kregen. Hun kennis en kunde kan nu eindelijk worden gevalideerd.

Mevrouw Veerle Heeren herinnert er aan dat vooral de heer Laurys dit onderwerp altijd van nabij heeft gevolgd. Hij heeft hierover een aantal schriftelijke vragen en vragen om uitleg gesteld: één over de opstart van pilootprojecten vorig jaar in

september, één over de allochtone hooggeschoolde vrouwen en enkele over levenslang leren.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft, nog volgens mevrouw Heeren, een vraag gesteld over de terminologie. In het ontwerp van decreet over de titel van beroepsbekwaamheid wordt dit begrip ingevuld als officiële erkenning voor verworven competenties in het kader van bepaalde beroepen of een titel behaald met doelgerichte bijkomende inspanningen. Dat zou gebeuren om de beroepsgebonden competenties te valideren, hoe ze ook werden verworven, en eventueel te certifiëren. Tot nu toe bestaat het begrip beroepsbekwaamheid in het kader van de zorgberoepen. Men spreekt dan voor verpleegkundige bijvoorbeeld van bijzondere beroepsbekwaamheid. Die terminologie is federaal bepaald. De mogelijkheid om bepaalde functies uit te oefenen is hieraan gekoppeld. Het antwoord van de minister op de vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen was, volgens mevrouw Heeren, bijzonder kort. Zij vroeg of het ontwerp van decreet in overeenstemming is met deze terminologie.

Een ander aspect dat volgens mevrouw Heeren zeker aan bod moet komen, is de link met het flexibiliseringsdecreet. In dat laatste worden studenten in het hoger onderwijs voor bepaalde vakken vrijgesteld op basis van beroepservaring. Wat is de argumentatie hiervoor? Hoe kan de minister verklaren dat bij de diploma's het hoger onderwijs wordt uitgesloten en dat bij de studiebewijzen het hoger onderwijs wel wordt opgenomen?

Mevrouw Heeren verklaart dat haar fractie aan de ene kant tevreden is met dit ontwerp van decreet, maar aan de andere kant heel wat vragen heeft. Wat voorligt, is een kaderdecreet. Heel veel zaken worden naar de uitvoeringsbesluiten verschoven. Gaan de uitvoeringsbesluiten, die het in de praktijk moeten brengen nog voor 13 juni worden gepubliceerd, of is dat iets voor de volgende legislatuur? Zonder de uitvoeringsbesluiten is het decreet erg theoretisch. Mevrouw Heeren vraagt of de uitvoeringsbesluiten aan de commissies kunnen worden medegedeeld.

De titels van beroepsbekwaamheid mogen volgens mevrouw Heeren zeker niet in de plaats komen van de diploma's, maar moeten dienen om competenties en ervaringen te meten die niet via schoolse diploma's kunnen worden voorgelegd. Er is sprake van beroepsprofielen. Wat heeft de minister daar juist mee op het oog?

Dezelfde spreker vraagt nog hoe de bevoegde instantie, die instaat voor de beoordeling en erken-

ning, wordt samengesteld? Wie komt hiervoor in aanmerking? Hierover staat er niets in het ontwerp. Als de minister dat met uitvoeringsbesluiten wil regelen, moet dat dan niet via een soort delegatiebepaling, die in het decreet wordt opgenomen?

Over de beroepscommissie vraagt mevrouw Heeren wie daarin zal zetelen. Er wordt enkel vermeld wie er niet in mag zetelen.

De heer Julien Librecht verklaart dat hij de adviezen aandachtig gelezen heeft en dat hij die ten volle kan onderschrijven. De VLOR zegt in zijn advies dat het hier gaat om een begin en geen eindpunt. De VLOR zegt echter ook dat er op dit ogenblik nog heel veel onduidelijkheden zijn. De heer Librecht vraagt dat de minister zou antwoorden op die kritiek van de VLOR.

De minister antwoordt op de opmerkingen. Hij gaat ervan uit dat iedereen het ermee eens is dat er een systeem moet zijn waarin de bijkomende ervaring en opleiding die iemand verwerft, op een vlotte manier moet kunnen worden bewezen. Ook de werkgevers hebben hier belang bij en zijn vragende partij om bepaalde mensen niet te moeten testen, omdat ze zich kunnen baseren op een attest.

Over die doelstelling is iedereen het volgens de minister dus eens. De grote vraag is nu echter hoe dat in een juridisch systeem moet worden gegoten. Met dit decreet wordt begonnen met het opstellen van een juridisch kader voor het levenslang leren. Het gaat om een theoretisch kader, waarbinnen een en ander moet worden uitgewerkt. Het decreet bevat daarom enkele basisbegrippen en basisprocedures.

In de praktijk is er, volgens de minister, reeds veel aan de gang. De SERV is al bezig met het opstellen van beroepsprofielen in overleg met werkgevers en werknemers van verschillende sectoren. In het kader van de uitbouw van opleidingen is men momenteel in bepaalde sectoren bezig na te gaan welke soorten opleiding er nodig zijn en naar welk soort beroepen er veel vraag is. Ook de problematiek van knelpuntberoepen is daarbij van belang. Er moet worden nagegaan hoe door middel van opleiding die knelpunten op de arbeidsmarkt kunnen worden weggewerkt. De minister verklaart dat dit decreet het wettelijk kader schept voor wat er op dit ogenblik reeds in de praktijk gebeurt. Er komt nu dus een officieel door Vlaanderen erkend document, dat meer waarde zal hebben dan een advies van de beroepssector of van de SERV.

Alle mogelijke praktijkvragen die hierbij zullen rijzen, zullen stap voor stap bij de uitvoering moeten

worden beantwoord. Die uitvoering zal relatief weinig afhangen van de minister die hiervoor verantwoordelijk is, maar vooral van het feit dat het allemaal gebeurt via het kanaal van de sociale partners en dat het dus allemaal wordt opgezet vanuit de praktijk. In het decreet is namelijk ingebouwd dat de soorten attesten uiteindelijk uit de beroepsprofielen komen, die dan worden omgezet in standaarden van bekwaamheid. Die standaarden zijn de leidraad voor het aftoetsen van de opleiding die bijvoorbeeld nodig is om het attest te behalen dat een bewijs van beroepsbekwaamheid betekent.

De vraag welke instantie bevoegd zal zijn, kan volgens de minister vandaag nog niet eenduidig worden beantwoord. In het decreet wordt enkel een wettelijk kader geschapen waarmee kan worden bepaald aan welke voorwaarden de instantie, die uiteindelijk bevoegd zal zijn, moet beantwoorden.

Hetzelfde geldt voor de beroepscommissie en de samenstelling daarvan. Het is essentieel dat de wet stelt wat een onverenigbaarheid is om in die beroepscommissie te zetelen. Het decreet gaat daar erg ver in : namelijk iedereen die betrokken is bij de opstelling van het beroepsprofiel. De beroepscommissie zal waarschijnlijk uit deskundigen bestaan die op basis van hun deskundigheid een oordeel kunnen vellen.

De minister is, vanuit juridisch oogpunt, van oordeel dat er nog eenvoudiger wetgeving mogelijk moet zijn. De wet is namelijk de algemene regel die een recht zou moeten verlenen, en de rest is eigenlijk uitvoering van de wet. Bij het maken van decreten bestaat dikwijls de indruk dat het al om uitvoeringsbesluiten gaat, omdat alles reeds vooraf moet worden afgewogen en omdat alles eerst met de administraties moet worden besproken. Door die detailregelingen wordt de essentie uit het oog verloren. De essentie is dat er wordt gewerkt met een attest. Er is een instantie die dat zal bepalen. De rechtszekerheid wordt gevrijwaard door een beroepscommissie.

De minister benadrukt dat dit ontwerp van decreet zuiver juridisch niets te maken heeft met diploma's. Dat is alsnog een federale bevoegdheid. Dit decreet is een onderdeel van de Vlaamse bevoegdheid voor vorming, hetgeen ook te lezen is in het advies van de Raad van State. Dat betekent dat dit ontwerp niet enkel bedoeld is voor mensen die een tweede kans moeten krijgen, maar evengoed voor mensen die al hoge diploma's hebben en door hun ervaring een attest willen krijgen van bijkomende beroepsbekwaamheden.

De heer Gilbert Vanleenhove stelt vast dat in artikel 6, 5°, wordt gesproken over een advies van de VLOR in de procedure tot het bekomen van een titel van beroepsbekwaamheid. De VLOR verleent enkel advies over studiebewijzen die overeenstemmen met competenties. Volgens de heer Vanleenhove zijn er nog andere zaken waarin de VLOR een rol zou kunnen spelen. Hij denkt bijvoorbeeld aan de varianten van de titel van beroepsbekwaamheid, zoals omschreven in punt 2°. Waarom kan de VLOR ook geen medezeggenschap hebben in de standaarden (punt 4°) ? De VLOR is het geëigende orgaan om daar uitspraken over te doen.

De minister antwoordt dat de beleidslijn van het Beter Bestuurlijk Beleid wordt gevolgd, waarbij de SERV het essentiële adviesorgaan is voor werkgelegenheid en economie. De procedure is al erg zwaar. De VLOR is per definitie de instantie die over het onderwijssysteem waakt. Het is dan ook essentieel dat de VLOR bij de adviesverlening rond de procedure wordt betrokken, voor zover het zuivere onderwijsaangelegenheden betreft.

Bij het afwegen van wat een beroep of beroepsprofiel in de praktijk is en wat daaruit wordt gedistilleerd aan opleidingen, lijkt het essentieel dat de SERV wordt betrokken. Als er een onderwijssysteem van wordt gemaakt, dan is het evident dat de VLOR de nodige adviezen zou geven.

De minister verklaart nog dat de regering in zijn communicatie naar de burger van 'ervaringsdiploma' heeft gesproken. Dat is een duidelijke term, maar mag juridisch eigenlijk niet worden gebruikt. Dat heeft volgens hem voor een soort terreinschrik gezorgd bij de VLOR. Men moet het advies van de VLOR dan ook in die context zien.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 2

Dit artikel bevat de begripsomschrijvingen.

Bij dit artikel worden twee amendementen ingediend door mevrouw Veerle Heeren en de heer Gilbert Vanleenhove (zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2003-2004, nr. 2214/2).

Punt 11 met de omschrijving van het woord “diploma” wordt aangevuld met de woorden “of in artikel 85 van het decreet van 4 april 2003, betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen”.

Punt 13 met de omschrijving van de term “erkend studiebewijs” wordt vervangen door de volgende bepaling : “een studiebewijs bedoeld in artikel X.32, 1°, 2° en 4°, van het decreet van 14 februari 2003 betreffende het onderwijs XIV of in de artikelen 17, § 1 en § 2, en 85 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.”

De indieners willen met die wijziging de diploma's van het hoger onderwijs gelijk behandelen met de diploma's van de andere onderwijsniveaus wat de titel van beroepsbekwaamheid betreft. Hiermee wordt een dubbele ongelijkheid tussen het hoger onderwijs en de andere onderwijsniveaus rechtgezet.

Mevrouw Heeren zegt ook dat de link met het flexibiliseringsdecreet moet worden duidelijk gemaakt.

De minister antwoordt dat in punt 11 wordt verwezen naar onderwijsdecreet XIV. Daarin wordt een definitie gegeven van het begrip studiebewijzen in ruime zin. Een van die vormen van studiebewijs is een diploma : een door de Vlaamse Gemeenschap erkend studiebewijs door het bestuur van een school of centrum uitgereikt aan een regelmatige leerling/cursist die met goed gevolg het secundair of hoger onderwijs heeft voltooid. Het hoger onderwijs zit hierin vervat. De definitie van diploma is de meest ruime definitie die in een bestaand decreet staat, en dat heeft niets te maken met het flexibiliseringsdecreet. Beide amendementen, breiden die definitie niet uit en zijn in feite overbodig.

De indieners stellen niet te kunnen instemmen met die verklaring.

Beide amendementen worden verworpen met 4 stemmen voor en 13 tegen.

Het artikel wordt vervolgens ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 3

Dit artikel wordt zonder opmerkingen ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 4

Bij artikel 4, waarin de titel van beroepsbekwaamheid wordt omschreven, wordt door mevrouw Heeren en de heer Vanleenhove een amendement ingediend dat in § 2, tweede lid, dat over diploma's handelt, het woord “mede” vervangt door het woord “waaronder”. Dit amendement sluit aan bij de amendementen van dezelfde indieners bij artikel 2. Het is de bedoeling om de definitie van diploma's uit te breiden (zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2003-2004, nr. 2214/2).

De minister antwoordt dat hier dezelfde argumentatie geldt als bij de amendementen bij artikel 2.

Het amendement wordt verworpen met 4 stemmen voor en 13 tegen.

Het artikel wordt vervolgens ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 5

Dit artikel wordt zonder opmerkingen ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 6

Dit artikel handelt over de procedure tot het bekomen van een titel van beroepsbekwaamheid.

Mevrouw Heeren en de heer Vanleenhove dienen een amendement in dat er toe strekt naast de SERV ook de VLOR bij alle onderdelen van de advisering te betrekken (zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2003-2004, nr. 2214/2) .

De minister verwijst naar zijn argumentatie tijdens de algemene bespreking : de SERV is in deze materie de aangewezen strategische adviesraad.

Het amendement wordt verworpen met 4 stemmen voor en 13 tegen.

Het artikel wordt vervolgens ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 7 tot 9

Deze artikelen worden zonder opmerkingen ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 10

Dit artikel handelt over de subsidiëring van de bevoegde instantie.

Mevrouw Heeren merkt op dat wordt bepaald dat kredieten mogen worden uitgegeven binnen de beperkingen van de begrotingskredieten. Zij vraagt of de minister wil duidelijk maken hoeveel kredieten hiervoor zijn uitgetrokken en op welke basisallocatie dat terug te vinden is. Uit de begrotingsdocumenten blijkt niet onmiddellijk dat daarvoor een budget is gereserveerd.

De minister antwoordt dat het budget is inbegrepen in het budget voor levenslang leren. Er gebeurt enorm veel op het terrein, maar de initiatieven zijn dispaaraat. Het uitwerken van beroepsprofielen wordt bijvoorbeeld soms afgesproken in convenants.

Zolang het decreet niet in werking is getreden, kan er geen specifieke basisallocatie worden gecreëerd. Er wordt nu een wettelijk kader en een vaste structuur gegeven aan initiatieven die al lang bestaan. Later zullen de budgetten worden gespecificeerd.

Er is nog geen optelsom van de bestaande initiatieven gemaakt. Het hele vormingsbeleid wordt ondertussen gehergroepeerd. Niet alleen werkgelegenheid valt daaronder, ook economie en maatschappelijke vorming. Alle aspecten worden geordend.

Mevrouw Heeren merkt op dat als de minister een ontwerp van kaderdecreet maakt, hij zicht moet hebben op wat er budgettair zal nodig zijn. Dat zou een bewijs van goed bestuur zijn. Als dit decreet wordt goedgekeurd, dan moeten de financiële consequenties daarvan kunnen worden ingeschat.

De minister herhaalt dat er nu een basisstructuur komt voor een heel permanent werkend systeem. Er kan de vraag worden gesteld wat de erkende in-

stantie zal kosten. Dat zal een instantie zijn die op een of andere manier al een relatie heeft met de overheid en al andere taken uitvoert. Het is nog niet geweten welke extra kosten dat met zich mee zal brengen. Misschien zullen daar privé-organisaties bij betrokken zijn, die niet in kosten moeten worden begroot omdat het hier gaat om een andere soort relatie. Het is dus onmogelijk om hier nu al specifieke begrotingsposten voor te hebben.

Het artikel wordt na deze discussie ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

Artikel 11

Dit artikel wordt zonder opmerkingen ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt tenslotte ongewijzigd aangenomen met 13 stemmen voor bij 4 onthoudingen.

De Verenigde Commissies beslissen eenparig dat er geen reflectietijd en geen reflectienota's zullen zijn.

De verslaggever,

Karlos CALLENS

De voorzitter,

Gilbert VANLEENHOVE